

R. P. Thomæ Tamburini È Societate Jesu Opera Omnia

Tamburini, Tommaso

Lugduni, 1689

§. 1. Qvo die celebrari possit.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-78172](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-78172)

Cap. V. De Altari, eiusque Ornatu. III

(Idea inde facta) lina ergo ex gossipio contexta sufficiunt, alto enim lino Cannabe, & Gossipium specie physica inter se differant, non differunt in hominum acceptione ulique vestium.

Nota item obiter, ætate Plinij, in ea tantum regione creville xylon, nunc passim in Sicilia, & Italia colitur, & vulgare est, vocaturque *Cotone*, vel *hamace*.

§. I V. De Lumine.

Lumen requiritur. Ita Azor. Tol. Coninch apud Bonac. de Euch. d. 4. q. ult. p. 9. n. 31. saltem unum, sed ex congruenti consuetudine curandum est esse saltem duo, vel saltem unum si duo haberi non possint, imò si extinguatur ante consecrationem sine spe reaccendendi, dicere, vel prosequi Missam, etiam si necessaria ad dandum Iustitium viaticum, nemini licet. Ita Fagund. 1. Eccl. præcept. 3. c. 22. n. 19.

2. An vero necessatio eiusmodi lumen ardere debeat, in candelæ cetæ, dobitant Doctores, sed probabiliter tantum Vasq. de Sac. disp. 23. c. 4. n. 25. alique apud Dian. p. 2. n. 147. s. 45. & 67. Delugo disp. 20. de Euch. s. 2. 477. consentiunt, citra scandalum, & in casu necessitatis posse in adipe, vel sævo, seu etiam in lucerna olei.

Gradum necessitatis distinguere non explicant cdm Layman. lib. 5. ar. 5. c. 6. n. 7. fine, sed præceptum scandalo, cui facile iri obviam potest, (si instruat Sacerdos astantes) pro latius superque esse illam, quam de carentia Sacerdotum vestium minoris momenti sufficere, docuimus supra c. 4. §. 1. c. 4.

3. Tertius ceteris accendendus in consecratione non requiritur, cum tanto rigore. Ita Delugo loc. cit. 79. fine, quamvis enim Rubricæ Missalis illum exigant, non tamen omnia, ut modo §. 2. n. 2. innuimus, quæ in Rubricis ponuntur, nisi aliunde grave præceptum colligatur, obligat sub peccato.

§. V. De Missali.

Requiritur & Missale. Sed qui memoriter scit ea, quæ dicenda sunt in Missa, idque sine mortali venio erandi, non peccat, si sine illo celebret. Ita Delugo ibid. num. 38. quidquid aliqui dicant; sicuti nec peccat solus, qui ceteras actiones exhibendas in Missa videt, nec tamen videt legere si vel memoriter legenda sciat, vel à Sacerdote adiuvetur. Ita idem ibid. Fuit Suarez de Sac. disp. 8. s. 2. c. 4. requirunt; sine qui sic habet. At vero, ubi liber deest, & Sacerdos esset ita instructus, ut moraliter non dubitaret, & posse omnia legere dicere sine libro; an inquam, esset tunc peccatum id facere, aliorum iudicio relinquo: nam ego propter multorum auctoritatem, licentiam dare non audeo, & aliunde sufficienter rationem peccati non invenio. Hæc Suarez. Sed iam Delugo loc. cit. licentiam concedit, dum absolute docet in eo casu non peccari.

2. Ad id, quod docemus, facit, de quo, multis ab hinc annis, Caltanisseta in Patria mea; Patres aliqui ex nostra Societate disputarunt. Nemo est nomine, Minianum, octo milliariis Italis à dicta Civitate distans, antequam missis pratis undique circumseptum, & propter multitudinem incredibilem Damarum ibi impune palatium, tota Sicilia clarum. Adfuit ibidem magnificæ ædes, ad habitandum, nec deest Sacra ædes ad celebrandum. Ad hæc igitur visenda conveniunt semel tres, vel quatuor Sacerdotes ex Collegio nostro, cui ego insignis, tunc præerat; & invenerunt ibi quidem totum instrumentum Sacrum, quæ verum per iuriam, nescio cuius, deest Missale. Quid ergo, uni ex illis magis celebrandi cupido, faciendum? Audi remedium. is, convocatis, sociis singulisque aliqua suggerentibus, scriptis integræ totum Canonem, & totam Missam de S. Maria in Sabbato illamque votivam (erat autem dies festus) sine periculo lapsus memoriarum, ex scripto, celebravit. Noluerunt ceteri scrupulosiores eo uti remedio,

Pars II.

imò prolixam toto die disputationem cum ipso ne dicam contra ipsum, protenderunt, & cum domum redissent rem mihi, quasi illum Sacerdotem notantes, detulerunt. Sed certe cum vindicavi à calumnia, & ipsos potuisse sine scrupulo, eiusdem exemplum sequi, discrete propter dicta in præced. aliasque rationes, pronuntiavi.

§. VI. De Cruce, & Missæ requisitis circa Altare.

Apponitur & Crux, sed non cum tanto rigore præcepti; imò ab aliquibus docetur, Crucem non esse in Altari statuendam, ubi servatur clausum in Tabernaculo Sanctissimum Christi Corpus: in quo enim loco adest, quamvis veluti sub cortina, ipse Dominus personaliter, alio signo ipsum representante opus non est. Ita Suarez de Sac. disp. 8. 1. s. 2. c. 4. addere, alique, contrarium sentit, & quidem probabiliter Gavantus, quia Rubrica Missalis in omni Missa requirit adhibendam esse Crucem. Sed profecto, quando est exposita super Altare Sacratissima Eucharistia, sit certum, necessaria nequaquam esse Crucem, quia ipse Dominus Crucifixus palam est.

2. Olim inter Curiosos Rubricarum contentio fuit, an observetur Rubrica, quæ Crucem in Altare, dum sit Sacrum, expositulat si adstet Crucis, vel Crucifixus effigies depicta in Tabula, vel pariete: Satis observari Rubricam affirmabant aliqui, quia iam adest Crux. Negabant alij, quia, præter illam Iconem depictam ad parietem, requirunt, juxta Rubricæ apicem, aliam Crucem, super Altare inter candelabra, & ob oculos Sacerdotis, tum ad orandum, tum ad incensandum.

Dico, utroque sensisse probabiliter, sed à me contra Gavantum in Rubricæ Miss. p. 1. tract. 20. lit. D. auditu libentius affirmantes. Neque enim eiusmodi requisita adhiberi debent, sub ritu metaphysico, & penè dicam pharisaico; sed morali, & humano. Quis autem moraliter amplius Crucem requirat, si Crucem habeat in prospectu (licet non inter candelabra) ad quam, & orare & incensare, & quælibet circa illam officia, exhiberi possit?

3. Venio ad cætera requisita. Pallium; quo in anteriore fronte ornatur Altare, Pulvillus ad sustentandum Missale, Candelabra, Bursæ, intra quas servantur corporalia, Velum, quo operitur Calix, manutergium, & quæ alia sunt eiusmodi, aliquantulum remota à sacris actionibus, benedictione ut facto usui deserviant, nequaquam indigent: id quod, propter eandem rationem, de quibusdam vasis dicimus c. 1. §. 6. n. 6.

Insuper, ex pari, imò maiori ratione quam Layman supra notavimus §. 2. n. 3. quando aliquod ex his prædictis præstito in Ecclesia non est, id ex profanis, sed congruenter mundis, mutuo accipi ad sacrum Missæ Ministerium poterit, & deinde usu priori sine scrupulo reddi.

Denique Sylvester merito docet, non esse simpliciter necessarium, quod ante Altare sit ornatum pannis, seu pallio, nam aliqui, inquit, non utuntur hoc pallio vel propter præstantiam lapidis, vel propter paupertatem. Adderem ego, ne tamen sit irreverenter deformis. Pari modo non esse sub mortali necessarium pulvinar, id est Cussum, Cereum, campanulam pro temporis quo elevatur Hostia, secluso contemptu, (& quando hæc haberi commodè nequeunt, ne sub veniali quidem) advertere Pericus l. 1. de offic. Sacerd. c. 8. dub. 8. n. 77.

CAPVT VI.

De tempore Sacrificij.

§. I. Quo die celebrari possit, ubi de Triduo hebdomadæ Sanctæ.

Quocumque die Sacrificium Missæ offerri licet posse, præter feriam sextam hebdomadæ Sanctæ

K 2

est

est Doctrina communis. Quamvis igitur consueta sit praxis, Sabbato Sancto, & die Iovis Sancti, abstinere Sacerdotes à Missa in signum meroris ex Christi Domini passione concepti, tamen posset suas quisque celebrare Missas privatas etiam summo mane, etiam in templis publicis, nec solum in Oratoriis privatis, ita Suar. Fagund. Delug. qui eos citat, sequiturque d. 20. de Euch. sec. 1. n. 18. Ratio est, quia pro die Iovis nulla adest prohibitio, & pro Sabbato Sancto, si quæ fuit, iam abrogata usu etiam tumoratorum fuit. Scio à Persicco de off. Sacerd. l. 1. d. 6. n. 40. afferri decretum sacræ Congregationis disponentis in Cena Domini unam tantum esse Missam celebrandam: sed vel dispositio est de Missa solenni, vel certe de ea nondum constat authenticè.

2. Incipit autem talis Missa privata Sabbati Sancti, à Kyrie eleison, exclusis Prophetis, & Litanis, quæ solum in Missa solenni recitantur: & iis exclusis, obligantur fideles audire, si possunt, quando forte dies Sabbati Sancti sit festivus ex præcepto. Sic Delugo de Euch. d. 20. sect. 1. n. 21. In quo casu tam Sabbato, quam die Iovis plures Missæ possent, non obitante maiore Passionis Domini, in Ecclesiis offerri, quot scilicet ad satisfaciendum populo, moraliter necessariae iudicantur. Ita March. de ord. tom. 3. p. 3. cap. 8. fia. Feria autem sexta, id nequaquam potest, quia Ecclesia prohibet eo die Missam celebrari: nec enim illa, quæ tunc celebratur, cum desit consecratio, Missa essentialiter est; unde, nec eadem Ecclesia obligat fideles ad audiendam Missam, si forte in dictum diem incidat festum alias de præcepto, ut iam sacra Congregatio declaravit, apud Gavant in Rub. Miss. 4. t. 9. n. 24.

3. Illud hic notandum, in die Iovis, & Sabbati Sancti, non posse fieri sacrum solemne in Ecclesiis seu Oratoriis Confraternitatum, nec fieri Sepulchrum cum asseruatione Sanctissimæ Eucharistiæ, nisi de licentia Episcopi. Ratio huius rei ducitur apud March. de ord. t. 3. p. 3. cap. 8. num. 6. ex prohibitione sacræ rituum Congregationis. Hic Panorini videtur esse tacita aliqua licentia, vel consuetudo, passim enim die Iovis Sancti, eiusmodi sacralium Societates in suis Oratoriis hæc peragunt.

§. II. An obligetur aliquando Sacerdos Missam celebrare.

1. **H**ic, ubi agimus de tempore Sacrificij, dubitatio hac reduci convenienter potest. Et obligari quidem sub mortali simplicem Sacerdotem (nam de beneficiis, aliisque similibus, mox) saltem ter in anno, docent nonnulli, apud Dianam p. 2. tr. 1. q. 19. & præcipue in Natali Domini, Paschate, & Pentecoste. Satis esse si, præciso scandalo, semel, hoc est, in Paschate, quod est obligatio communicandi, a. putant cum Sancto Bonaventura in 4. d. 12. art. 3. quæst. 2. 1. Nihilominus, cum aliis censo, Sacerdotem, qui nunquam toto vitæ suæ tempore, sacrificat, dummodo in Paschate communicet, saltem mortaliter non peccaturum, ex eo præciso, quod non sacrificet. Sic Gabr. Sotus, Caetan. Victoria aliique apud Fagund. 1. Eccl. præcept. lib. 3. c. 15. n. 1. Adde Delugo de Eccl. disp. 20. sect. 1. num. 2. vide etiam Suar. de Sac. d. 2. tr. 1. paragraph. Hæc res. & Match. chin. ordin. t. 3. pag. 2. cap. 36. Ratio est, quia non apparet præceptum cum tanto rigore obligans, ut latè habent citati Doctores.

Parochorum obligatio celebrandi.

2. Quoad Parochum, certum est obligari vel per se vel per alium curare, ut quando ejus parochiani obligantur audire sacrum, celebraretur Missa, quia ad hoc recipiunt stipendium, & tale munus acceptant. Ita Coninch. de Sac. q. 83. art. 2. d. 1. num. 202. Conc. Trid. sess. 22. cap. 12. Extra id tempus, ablata legitime consuetudine vel lege, vel pacto, non sunt obligandi Parochi ad sacrificandum, quia tale præceptum, in iure non adest. Ita

Matchin. de ordin. tract. 3. p. 2. cap. 30. num. 1. Lo. Minini, sicuti uni Missæ obligantur interesse Fideles, unam celebrare quantum est ex hoc capite obligantur. Ita Fagund. Eccl. præcept. c. 16. n. 1.

Denique, an idem teneatur applicare aliquam pro suis ovis, vide infra l. 2. c. 2. §. 16.

Capellani, & Beneficiarii obligatio celebrandi, etiam in Ecclesiis Collegiatis.

1. Iam Capellani, vel Beneficiarii habentur tum est obligati ad eas Missas eo tempore celebrandas, quas iuxta Fundationem vel pactum debent: Solum materia, spatium multa, l. 3. differemus.

Obligatio celebrandi quoad Ecclesias Collegiatis.

4. In Ecclesiis Collegiatis, Cathedralibus, Cathedralibus, ubi competens est Sacerdotum numerus, primo quotidie, saltem, una Missa privata etiam Solet Secundo altera cantari, quæ dicitur Conventus seu solennis.

Dico, Quamvis aliqui in Rectoribus eiusdem ecclesiarum, mortale peccatum agnoscant, si aliquæ hoc deficient. Ita Match. de ord. tr. 3. p. 2. c. 30. d. 2. Suar. & Fag. Coninch. de Euch. q. 83. art. 2. d. 1. Laym. l. 5. t. 5. c. 2. n. 5. Tamen probabile est cum illis in Summa, de Euch. n. 94. (præcise de ab aliquo tali Ecclesiæ obligatione) Missam sive privative solennem semel, vel bis omittit in habenda non esse saltem mortale. Ratio est quia nullus est gaudus sub culpa levis, nisi manifeste constet incepto obligante: at non apparet tale præceptum, quod tantum onus susceptum fuerit à Collegiatis, quod collegiatis sint. Ita March. ibid. n. 1. Suar. de 7. c. 15. Metastus apud Dianam p. 4. tr. 3. ref. 38. 5. Dices etiam adversariis, omittit talem Missam Primò scandalum, Secundò contra consuetudinem ecclesiarum. Tertiò contra Cap. cum creatura, de violatione Missarum.

Respondeo ad primum, non fore ad summam gloriam populi admirationem. Ad secundum, hæc non est consuetudinem acceptam sub mortali, quia de hac constat. Ad tertium, negò colligi præceptum grave, etiam capitulo; quod, hic excerptum, iam probavi.

Cum creatura non habeat quid pro meritis reprobis Creatori &c. & infra: Mandamus, quatenus nullum torporum negligentia obrepere permittatis, qui minus & anniverfariis defunctorum, & pro festo, vel feria, iuxta temporum congruentiam Missarum solennium, etiam liter, celebratis hæc Canon. Vbi nota. Primo illud, Mandamus, quod ex aliquibus bonis Doctoribus non tantum præceptum sub mortali. Ita d. 20. p. 1. lib. 5. c. 6. p. 1. nuivus V. lex, n. 6. expurgatus, n. 5. Nota secundò illud, congruentiam temporum, & illud Torporum, quod solum notant moneri Prælatum, ut sine torporum officij, & Missæ, iuxta Rubricas, non omittantur non igitur novum præceptum.

Nota Tertio, aliquos Canonistas cum Abb. in d. cum creatura, parag. Item nota, immerito ex hoc colligere, semper in dictis Ecclesiis, etiam in festis, celebrandas necessario esse duas Missas, alteram de defunctis, alteram de festo vel feria occurrenti, ni dicantur, perinde mortaliter à Prælato? Immerito, inquam cum Fagund. t. 1. tr. 5. cap. 4. num. 104. sine. Coninch. de Euch. quæst. 83. art. 2. dub. 1. num. 204. siquidem Canon, solum continet ut Anniversaria non omittantur, iuxta cuiusque ecclesiæ obligationem, & in tali die Anniversarij, prætextu Missæ celebratæ pro defunctis, non negligantur Missa de festo, vel feria iuxta temporum congruentiam celebranda? Cæterum nequaquam præcipit, ut singulis diebus celebraretur Missa defunctorum, inveniens enim esset, in Paschate v. g. defunctorum celebrari.